

Protokoll från Samrådsmöte angående ansökan om nytt ändringstillstånd

Plats: Sweden Pelagic AB

Tid: onsdagen 18 februari 2026

Närvarande:

Lena Thulin Plate, Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Mona Ljunggren, Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Oliver Griffin, Miljöenheten Orust kommun
Mika Thomasdotter, Miljöenheten Orust kommun,
(anlitad konsult från Dalslands miljö- & energiförbund)
Mark De Blois, H2OLAND AB, teknisk expert åt Sweden Pelagic AB
Jörgen Nyberg, teknisk chef Sweden Pelagic AB
Nina Djerf, kvalitet och miljöchef Sweden Pelagic AB

Inledning

Under mötet visades en PowerPoint-presentation som ligger som bilaga till protokollet. Till protokollet har frågeställningar och diskussioner som uppkom tagits med och ska läsas tillsammans med presentationen. Sidhänvisningar avser presentationen.

Presentation av deltagare. Därefter genomgång av agendan, sid 2.

- Samrådskrets läggs till agendan

Presentation

Bakgrund

Sidan 4. Kort sammanfattning av bakgrund som förklaring till att företaget ansöker om nytt ändringstillstånd i stället för ett helt nytt tillstånd. Beskrivningen inkluderar fränkoppling från Ellös ARV, kommunikation med kommunen, utmaning med processavloppsvattnet bland annat på grund av den ojämna produktionen över året.

Frågan om det är ett avgränsningssamråd eller undersökningssamråd kom upp.

- Förslag & Beslut om att det är ett avgränsningssamråd.

Processen följer därmed första kolumnen på sid 5.

Berörde även ansökan om ändrade villkor, inskickad 2025-06-02 (ankomstnummer 1748855663404) med konstaterande om att detta är ett separat ärende som fortfarande är öppet hos Länsstyrelsen.

Genomgång av produktionsprocessen

Sidorna 6-14.

Verksamhetskoder

Sidan 15. Fråga om slaktvikten är medräknad i tillståndet eller inte kom upp. Nuvarande tillstånd är baserat på producerad mängd. Det finns inga uppgifter om restriktioner av mängder gällande uppkommen slaktvikt.

Sweden Pelagic AB (nedan förkortat SP) har utfört vissa tester med icke animaliska råvaror och vill ha möjlighet att producera dessa typer av produkter. På mötet framkom att SP ansvarar för att föreslå verksamhetskod. Länsstyrelsen kan bistå med visst stöd. SP kommer att undersöka om företaget ingår i flera verksamhetskoder i samband med icke animaliska råvaror.

Verksamheten – processavloppsvatten – lokalisering

Sidorna 16 - 18. Miljöförvaltningen ställde fråga om uppehållstid i reningsverket. Upphållstiden beräknas till ca ett dygn.

Information om Ellös kommuns tillståndsansökan – kommunen kan inte svara oss innan de fått ett beslut. Detta påverkar förstås processen för SP. I detta skede antar SP att ett fortsatt samarbete med Orust kommun kommer att ske (gällande slambehandling, utloppsledning och placering av den tillfälliga reningsanläggningen intill Ellös ARV).

Diskussion om hur avloppsvattnet transporteras från SP:s fabriksområde (där förbehandling och första delen av den biologiska reningen sker) till området uppe vid Ellös ARV (där MBBR2 och sedimenteringen står). Detta sker via en sjöledning och har gjort så sedan 70-talet. Ledningen överläts från kommunen till SP 2023. Inspektion av ledningen finns reglerat i godkänt kontrollprogram och ska ske åtminstone vart tionde år eller om misstanke om ledningsbrott eller skada föreligger.

Sjöledningen behöver beskrivas i tillståndsansökan. Vidare hur ansvarsfördelning, service och underhåll hanteras för att säkerställa tillförlitlig funktion och hantering vid en eventuell skada. Det påpekades under mötet att ett högt fettinnehåll i avloppsvattnet medför en högre risk för igensättning. Sammansättningen på SP:s avloppsvatten som transporteras i ledningen bör beskrivas/riskbedömas och inkludera dess förmåga att hantera fett. Frågan om det finns plan på att lägga om ledningen kom också upp. Även detta behöver bedömas/kommenteras.

Diskussion om bygglov för de olika delarna av reningsanläggningen nere vid fabriken togs upp. Bygglov finns inte för MBBR1, då detta inte var ett krav vilket fastställdes av Orust kommun. Aktivslamcontainrar står på grus och har bedömts som tillfällig och flyttbar (ej fast installation). Dessa installerades för att snabbt kunna förbättra utsläppresultatet.

Utredningsalternativ, lokalisering och alternativa utformningar

Sidorna 19 - 21. Genomgång av alternativen. Frågan om hur kommunen hanterar sitt slam kom upp, SP undersöker detta närmare.

Genomgång av flöden, belastning och reningsresultat

Sidorna 22 – 28. Flöden varierar stort över året. Bakteriestammen krymper/dör under perioden utan produktion (maj-juli) och ympning tillämpas därför, men att få en helt anpassad biologi är inte möjligt. Bakterierna är dessutom halofila vilka är svåra att odla upp. För att hålla salthalten så konstant som möjligt tillsätts saltlake vid låg saltkoncentration. Fett tas till stor del bort i flotationen. Fråga om vad som avses med "framtida flotation" i processschema kom upp. Det finns en eventuell möjlighet att ta vara på värdefulla proteiner från ett processteg men detta är inte aktuellt idag. Även diskussion om anledning till att den tillfälliga reningsanläggningen byggts ut i flera steg (anledningen är att det visade sig vara svårt att med befintlig reningsanläggning vid varje tillfälle uppnå tillfredsställande reningsresultat.) Vid dimensionering av processavloppsreningen användes resultaten från den tidigare inhyrda processavloppsreningen i anslutning till Ellös ARV som bas. Det har senare framkommit att de värden (särskilt utgående värden) som användes för dimensioneringen var missvisande då de späddes ut med kommunalt vatten, i princip året om.

Investeringar och resultat

Sidorna 29 - 30. Investeringarnas inverkan på reningsresultat redovisades. Kommande investeringar är:

- Aktivslam 2 kommer att byggas om till en Integrated Fixed film Activated Sludge (IFAS) (de 40m³ som ligger i första delen)
- Flockningsvolymen i förbehandlingen kommer att utökas för att förlänga uppehållstiden och förhoppningsvis minska mängden flockningsmedel (Aluminium)
- Flera instrument (bl.a. ska den mobila syrehaltsmätningen bli fast).

Det poängterades också att det inte finns några referensanläggningar att tillgå och att SP:s anläggning i princip fungerat som pilotanläggning under dess utveckling.

Vid dimensioneringen och intrimning av anläggningen har prover tagits i ytterligare provtagningspunkter än de som redovisas i samrådsunderlaget. För att proteinerna ska hinna brytas ner är en lång uppehållstid för hela flödet viktigt.

I den sista sedimenteringsdelen skrapas slammet inte av kontinuerligt utan töms för att tas om hand av kommunen. Töms inte slammet i tid kan slammet följa med i det utgående vattnet. SP behöver därför ha en beredskap för den eventuella situationen att kommunen inte kan ta hand om slammet. Detta behöver beskrivas i handlingarna. Vidare behöver det framgå att SP har tillträde till anläggningen uppe vid Ellös ARV och hur tillsyn och åtgärder vid en eventuell avvikelse hanteras.

Klagomål gällande anläggningen uppe vid Ellös ARV berördes. Dessa gällde den skumbildning som skedde på grund av proteiner de första åren. Inga klagomål på skumbildning har skett under senaste säsongen.

Kommentar och viktigt medskick från länsstyrelsen om att det är viktigt att kväve tas om hand. Kväve kommer att bli en viktig fråga för framtiden och MPD kommer att lägga större vikt vid detta. SP behöver jämföra med BAT och förklara varför BAT-slutsatserna inte skulle kunna uppnås (en kort förklaring gavs under samrådet). Det konstaterades också att kvävereningen inte kommer upp till de nivåer som skulle kunna erhållas om SP fick återansluta sig till Ellös ARV efter egen biologisk rening.

Möjlighet till utjämning av produktion diskuterades.

Redovisning av utsläppsvärden

Fosfor – SP klarar tillståndet

BOD - strax under 300mg/l för 2025

Kväve – ungefär hälften tas bort i anläggningen därtill ytterligare i förbehandlingen (inkommande analyspunkt är placerad efter förbehandlingen)

Fett - analyseras, viktigt att belastningen ut i sjöledningen redovisas

Susp - onlinemätning & okulär kontroll, samt analys i samtliga prov

Recipienten

Sidorna 31 – 32. Företaget har använt "expertrapporter" och inte gjort egna utredningar. Att inhämta fakta på detta sätt är godtagbart men SP behöver beskriva företagets påverkan på recipienten. Vidare har det nyligen kommit nya MKN-faktorer som behöver tas i beaktande.

Buller

Sidan 33. Transporter - villkor måste redovisas.

Lukt

Sidan 34. Vid en stabilt intrimmad process är utsläpp av obehaglig lukt normalt ringa. SP behöver beskriva robustheten i systemet. Beskriv luktrundorna i underlaget.

Placering av utrustning i förhållande till grannar behöver beaktas och det är viktigt att i förväg göra riskbedömning för ev. utsläpp och påverkan.

Energi

Sidan 35. Inga noteringar.

BAT

Sid 37 – 39. Sweden Pelagic söker ändringstillstånd för verksamhetskod 15.45 vilket innebär att en redovisning av en genomgång av relevanta BAT-slutsatser och inlämnandet av en statusrapport ej erfordras.

Länsstyrelsen önskar, som tidigare nämnts, en jämförelse av SP:s utsläppsvärden (både mängder och halter) med BAT. Önskvärt är en beskrivning för både hög- och lågsäsong. Det poängterades även att SP inte har någon produktion under sommaren (juni/juli) och därmed inte släpper ut någon kväve under denna period. Produktion under april/maj är mycket ringa.

Miljökonsekvenser - utsläpp - yrkanden

Sidorna 40 - 45. Redovisning av utsläppsmängder visar att SP:s mål för 2026 ligger under de nivåer företaget yrkade för i ansökan 2021, baserat på mängder. Diskussion om hur villkor kan utformas. SP kommer med förslag i ansökan.

Förutsättningar - Samarbete med kommunen

Sidan 46. Inga noteringar.

Tidsaspekten

Sidan 47. Inga kommentarer mer än att tidplanen är knapp.

Extrapunkt - Samrådsgruppen

Miljöförvaltningen undersöker angående vilka enheter som ska kallas.

Avgränsningssamråd

Förslag på vilka som bör kallas: Hav- och vattenmyndigheten, Lysekils kommun, närboende, föreningar, Naturvårdsverket

Avstämning med kommun o Länsstyrelsen är möjlig.

Miljöförvaltningen och länsstyrelsen förespråkar fysiskt möte.

Annons i tidningen (GP, Lysekil, Stenungssund)